

**Підсумкова інформація
про виконання Програми розвитку курортно-рекреаційної зони та туризму в
місті Бердянську на 2017-2020 роки**

**Розділ 1. Розвиток інфраструктури рекреаційного комплексу,
природно-лікувальних ресурсів та об'єктів культурної спадщини**

Санаторно-курортними та оздоровчими закладами, дитячими закладами оздоровлення та відпочинку перед початком курортного сезону проводилися планові капітальні та поточні ремонти спальних корпусів, будівель їдалень, підсобних приміщень, заміна каналізаційних та водопровідних труб, благоустрій території, висаджуються дерева, кущі, квіти тощо.

Щороку визначались місця для масового відпочинку людей на воді, укладались договори про спільну діяльність. Водолазне обстеження та очищення дна акваторії проводилось КП "Рятувально-водолазна служба" та Аварійно-рятувальним загоном спеціального призначення ГУ ДСНС. КП "Рятувально-водолазна служба" було визначено місця заборонені для купання (акваторія біля 3-ї дамби, дамби по вулицях Горького, Набережній). Підприємством було встановлено таблички та нанесені написи про заборону купання.

Виконувались роботи з поточного ремонту та встановлення малих архітектурних форм, арт-об'єктів, утримання об'єктів благоустрою.

КП "Бердянськекотранс" проводились заходи з утримання існуючих мереж зливової каналізації: утримання зливостоків, протяжність яких складає 26,211 км.; їх очистка, що виконується ручним та механізованим способами. Для попередження підтоплення нижньої частини міста під час злив та танення снігу підприємство утримує 11 насосних станцій.

Згідно з міською програмою "Питна вода м. Бердянськ на 2016-2020 роки" проводились роботи з реконструкції системи водопостачання та каналізування міста: заміна мереж водопостачання, ремонт засувок та водопровідних колодязів, заміна засувок та пожежних гідрантів, ремонт насосів на ПНС: "Європейська", "Баха", "Морська", "Прилив", "Мелітопольське шосе", заміна запірної арматури тощо. Крім того, були залучені кошти Державного фонду охорони навколишнього природного середовища на реалізацію природоохоронних заходів з водовідведення: переоснащення КНС № 10 по вул. Айвазовського; заміна насосів з переведенням на автоматизоване управління на насосних водовідведення КНС №№ 3, 9, 21; будівництво другої нитки напірного каналізаційного колектору від КНС № 5. Продовжуються роботи з реконструкції самопливного каналізаційного колектору на перехресті Мелітопольського шосе та вул. Ярослава Мудрого.

З метою збереження існуючої мережі автомобільних доріг, забезпечення задовільних умов руху автотранспорту та безпеки дорожнього руху виконувався поточний та капітальний ремонт доріг у мікрорайонах міста. Так, на поточний ремонт доріг було виділено:

2017 р. – 4 682,548 тис.грн;
2018 р. – 5 737,090 тис.грн;
2019 р. – 5 226,337 тис.грн;
2020 р. – 5 225,192 тис.грн (станом на 01.12.2020 р.).

Капітальний ремонт доріг виконано на суму:

2017 р. – 28 513,240 тис.грн;
2018 р. – 11 871,705 тис.грн;
2019 р. – 24 816,466 тис.грн;
2020 р. – 3 935,199 тис.грн.

Згідно з відповідними міськими програми КСП «Зеленгосп» проводились роботи з утримання зелених насаджень (покіс скверів, газонів, узбіч; прополювання квітників, розаріїв, посадка квітів, полив зелених насаджень тощо). Підприємством виконано роботи на суму:

2017 р. – 5 008,8 тис.грн;
2018 р. – 5 063,0 тис.грн;
2019 р. – 7 399,6 тис.грн;
2020 р. – 7 411,4 тис.грн (станом на 01.12.2020 р.).

Завершені роботи з реконструкції берегоукріплюючих споруд (дамби) по вул. Підгірній – відновлено берегоукріплюючі споруди в місцях провалів; улаштовано тротуар та системи збору та відведення опадів, ремонт покриття проїжджої частини. Загальна вартість робіт склала 5,732 млн.грн. (у т.ч. 5,134 млн.грн. – кошти обласного бюджету).

З метою покращення пасажирських перевезень з мікрорайонів міста до місць відпочинку затверджувались суміжні маршрути до зон відпочинку з усіх мікрорайонів міста. У літній період 2017 – 2019 років було організовано залізничне сполучення з містами Мінськ, Київ, Львів, Харків, Дніпро, Кривий Ріг, Івано-Франківськ. У 2020 році у літній період функціонували поїзди до міст Київ та Харків.

Для поліпшення можливостей надання культурно-розважальних послуг мешканцям та гостям нашого міста у 2017 р. в міському Палаці культури проведені ремонти санвузлів великого та малого залу; ремонт будівлі клубу «Маяк» та краєзнавчого музею. У 2020 році було профінансовано виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення експертизи з капітального ремонту м'якої покрівлі з парапетами малої глядацької зали; проведено ремонт покрівлі малої зали; придбано новий комплект театральних крісел для великої глядацької зали.

Розділ 2. Підвищення якості та розширення асортименту послуг

З метою упорядкування обліку закладів санаторно-курортного, оздоровчого та готельного типу, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та інших закладів розміщення, що розташовані на території Бердянської міської об'єднаної територіальної громади, проводилось обстеження території рекреаційних зон міста Бердянська та села Азовського Бердянського району.

За результатами проведеної інвентаризації у 2020 році виявлено, що на території м. Бердянськ розташовано 127 колективних засобів розміщення (санаторно-курортні

заклади, оздоровчі центри, бази відпочинку, туристичні притулки, готелі, дитячі заклади оздоровлення та відпочинку тощо), з яких: *цілорічних – 16, сезонних – 111.*

У 2020 році, крім цілорічних засобів розміщення, *функціонував 91 сезонний колективний засіб розміщення*, з яких: 78 закладів розміщення (бази відпочинку, туристичні притулки, пансіонати, кемпінги, готелі тощо), 5 санаторних закладів, 8 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Санаторно-курортні заклади мають ліцензію на медичну діяльність. Інформація про дитячі заклади оздоровлення та відпочинку внесена до Державного реєстру. Заклади пройшли державну атестацію та мають відповідні категорії.

Значна увага приділялась організації безпечного відпочинку в засобах розміщення. Працювала комісія з обстеження засобів розміщення, у складі якої були представники пожежної служби, Держпродспоживслужби, лабораторного центру, поліції та Комунального підприємства “Рятувально-водолазна служба”. Крім того, протягом усього літа працював оперативний штаб, який постійно здійснював рейди до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

З керівниками санаторно-курортних та оздоровчих закладів, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку перед початком функціонування проводились: наради щодо організації безпечного відпочинку в закладах розміщення; семінари з питань: дотримання трудового законодавства; з охорони праці; з питань медичного забезпечення; організації безпечного харчування.

У 2020 році, з причини коронавірусних обмежень, робота з керівниками оздоровчих закладів проводилась в режимі он-лайн.

Для керівників засобів розміщення була розроблена пам’ятка з основними вимогами пожежного та санітарного законодавства, рекомендацій щодо додаткових протиепідемічних заходів на період карантину у зв’язку із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19.

З метою санітарного та епідеміологічного благополуччя населення ДУ “Запорізький обласний лабораторний центр МОЗ України” постійно проводились моніторингові дослідження на мікробіологічні та санітарно-хімічні показники питної та морської води, піску пляжів та ґрунту на території міста, атмосферного повітря тощо.

Бердянським відділом податків і зборів з юридичних осіб управління податкового адміністрування ГУ ДПС у Запорізькій області проводились інформаційні семінари для суб’єктів господарювання та громадян, які надають послуги в туристично-курортній сфері; розміщено в місцевих засобах масової інформації (у т.ч. мережі інтернет) повідомлення (статті) щодо правильності обчислення податків та зборів, подання звітності суб’єктами господарювання та громадянами, які надають послуги в туристичній та курортній сфері.

Сектором курортно-готельної діяльності проведена робота з оновлення інформації про засоби розміщення, санаторно-курортні заклади, дитячі заклади оздоровлення та відпочинку на інформаційному туристичному сайті www.berdyansk.travel.

Управлінням економіки проводиться робота з базою обліку та контролю за діяльністю суб’єктів господарської діяльності міста Бердянська на базі системи електронного документообігу “Optima Work”. Усі суб’єкти господарювання, які погоджують режим роботи об’єктів торгівлі чи сфери послуг на території Бердянської міської об’єднаної територіальної громади, вносяться до вищевказаної бази системи електронного документообігу.

Відділом культури виконкому оновлювалася інформація про культурні осередки міста: музеї, бібліотеки, визначні події та видатних людей Бердянська на офіційному веб-сайті Бердянської міської ради www.bmr.gov.ua, у соціальній мережі Фейсбук сторінки “Відділ культури Бердянська”, “Бердянський краєзнавчий музей”, “Бердянський художній музей ім. І.І. Бродського”, сторінки Бердянського міського Палацу культури ім. Т.Г. Шевченка, підліткового клубу “Сучасник”, центральної бібліотеки та бібліотек-філій Бердянської централізованої бібліотечної системи.

Розділ 3. Використання об'єктів культурної спадщини у розвитку історичного туризму

Відділом культури проводилась робота з популяризації історичної спадщини міста. Протягом 2017 – 2020 років були встановлені інформаційні та меморіальні дошки: про розташування у XIX столітті в будинку по вул. Університетській Консульства Королівства Греції; письменнику Ликову В.В.; директору Бердянського хлібокомбінату Кіпершлаку М.Б.; викладачу психології БДПУ Прайсману Д.Б.; бердянцю Журавльову Ю. В., який загинув під час виконання службових обов'язків в зоні ООС на сході країни; Герою Радянського Союзу Чубарю Д. Г. та іншим.

Відділ культури виконкому контролює виконання охоронних договорів балансоутримувачами та користувачами об'єктів культурної спадщини, проводить огляд стану об'єктів культурної спадщини. У 2020 році проведено обстеження 47 пам'яток археології, за результатами обстеження складено акти технічного стану.

Щороку, до травневих свят та до святкування Дня міста, балансоутримувачами та підшефними підприємствами проводиться упорядкування пам'ятників, меморіальних дошок, присвячених подіям Другої Світової війни, видатним особам міста.

У 2020 році проведено інвентаризацію та паспортизацію 23 нерухомих об'єктів археологічної та історичної спадщини Бердянської міської об'єднаної територіальної громади. У серпні було проведено обстеження пам'яток археології на території села Азовського, за результатами обстеження складено акт.

Співробітниками Бердянського краєзнавчого музею, Бердянського художнього музею ім. І.І. Бродського розроблені екскурсійні маршрути по історичним та пам'ятним місцям: пішохідна екскурсія “Історична частина старого міста з відвідуванням меморіального будинку-музею П.П. Шмідта”, пішохідна екскурсія по центру міста “Минуле та сучасність”, “Вулицями дореволюційного Бердянська”, “Кам'яні половецькі скульптури”, автобусно-пішохідна екскурсія по місту “Історичні пам'ятки міста Бердянська”, “Історія Бердянська в історичних пам'ятках”, оглядова екскурсія по історичних пам'ятках міста із заїздом на Бердянську косу, катерна екскурсія “Бердянська затока”. Крім того, оновлено експозиції в музеї історії міста, краєзнавчому музеї.

Розділ 4. Використання культурного потенціалу міста у розвитку туристичного напрямку та рекреаційного комплексу міста

Відповідно до Програми підтримки проведення міських культурно-мистецьких заходів у міському бюджеті були заплановані кошти на проведення міських культурно-масових заходів. Щороку клубними закладами проводилось більше 100 культурно-мистецьких заходів, фестивалів, які проходили у курортний сезон з травня по вересень.

Зокрема, проведено: фестиваль ковалів «Сталева хвиля», Всеукраїнський фестиваль дитячої творчості «Топ-Топ», фестиваль творчості підлітків та молоді «Зірки Азову» в рамках фестивалю «Топ-Топ», фестиваль «Пісні морського міста», фестиваль Скрябін-фест «ПроРок», регіональний фестиваль народної пісні «Душа народу» тощо.

У 2020 році, у зв'язку з впровадженням карантину, міські заклади культури проводили творчу, культурно-мистецьку роботу в режимі он-лайн. Так, в режимі он-лайн проведено Регіональний форум-фестиваль хореографічного мистецтва ім. А.К. Саркіянса “Berdance – 2020”. У Бердянському художньому музеї ім. І.І. Бродського проводились тематичні художні виставки із дотриманням масочного режиму та безпечної дистанції між відвідувачами. З урахуванням карантинних обмежень та дотриманням заходів протиепідемічного режиму у місті проводились концерти, творчі, святкові, патріотичні заходи, присвячені Дню міста. До проведення культурно-масових заходів залучені усі заклади культури міста: міський Палац культури ім. Т.Г. Шевченка, клуби, бібліотеки, музеї.

Усі творчі заходи, які проводили громадські організації забезпечувалися технічним обладнанням клубних закладів міста.

Музеї міста тісно співпрацюють з молодіжними організаціями, навчальними, дошкільними закладами, проводять урочисті заходи, присвячені історичним етапам нашого міста. Наукові співробітники проводять лекції-презентації, музейні та поза музейні заходи у дитячих навчальних закладах з показом музейних предметів з історії Бердянська.

У рамках реалізації Програми розвитку фізичної культури та спорту, відділом молоді та спорту виконкомом було забезпечено проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, у т. ч. спартакіади, фестивалі тощо.

Розділ 5. Маркетингова та рекламно-інформаційна діяльність

З метою популяризації міста щороку діяла Програма популяризації туристичного потенціалу, на заходи якої з міського бюджету було використано:

у 2017 р. - 2 005,371 тис.грн;

у 2018 р. - 1 485,775 тис.грн;

у 2019 р. - 1 354,063 тис.грн;

у 2020 р. - 251,296 тис.грн.

Було виготовлено поліграфічні матеріали та презентаційну сувенірну продукцію; проведено роботу з розміщення реклами на транспортних засобах у містах Дніпро, Харків, Львів, Запоріжжя, Полтава, Кривий Ріг; забрендовано рухомий склад Київського метрополітену; у вагонах поїзду “Інтерсіті +” міжнародного сполучення, було розміщено рекламні матеріали у вигляді буклетів “Улюблений курорт”, встановлені туристичні сенсорні бокси; проводились Дні Бердянська в Запоріжжі, Дніпрі, Полтаві, Харькові, Львові тощо.

З метою популяризації нашого міста в засобах масової інформації України як сімейного курорту проводився Всеукраїнський фестиваль “Азовське літо”.

Для представників Асоціації журналістів “Туристичний прес-клуб України” та туроператорів, які займаються внутрішнім туризмом в Україні, було проведено прес-тури.

Але, слід відзначити, що деякі заходи Програми залишаються нереалізованими, а саме:

1) Розробка проєкту землеустрою з організації і встановлення меж земель водного фонду та водоохоронних зон у межах міста Бердянська - на сьогодні проєкт землеустрою проходить погодження в порядку, встановленому статтею 186-1 Земельного кодексу України.

Бердянська міська рада отримала лист Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру від 06.03.2020 № 18-28-0.19-2351/2-20 про проведення державної експертизи землевпорядної документації - проєкт землеустрою щодо організації і встановлення меж земель водного фонду та водоохоронних зон в межах міста Бердянська Запорізької області.

Згідно з вказаним листом документація із землеустрою 05.09.2019 року надійшла до Держгеокадастру для проведення обов'язкової державної експертизи. За результатом розгляду документації із землеустрою Держгеокадастром надано висновок державної експертизи землевпорядної документації від 26.09.2019 № 3443-19.

За підсумковою оцінкою **документацію із землеустрою повернуто на доопрацювання** як таку, що не в повній мірі відповідає вимогам законодавства України, встановленим нормам і правилам.

Документація із землеустрою 04.02.2020 р. надійшла до Держгеокадастру для здійснення контролю за усуненням зауважень, викладених у висновку державної експертизи. За результатами розгляду документації із землеустрою встановлено, що **не всі зауваження**, викладені у висновку державної експертизи від 26.09.2019 № 3443-19, **враховано**, про що замовника експертизи повідомлено листом від 28.02.2020 № 28-28-0.19-235/9-20. **Контроль за усуненням зауважень покладено на Головне управління Держгеокадастру у Запорізькій області.**

Станом на 01.12.2020 р. проєкт землеустрою щодо організації і встановлення меж земель водного фонду та водоохоронних зон в межах міста Бердянська Запорізької області, до Бердянської міської ради та її виконавчого комітету не надходив.

2) Проведення робіт щодо винесення в натурі меж округу та зон санітарної охорони природних територій курорту Бердянськ - відповідно до ст. 67 Закону України "Про землеустрій" за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, фінансуються, зокрема, проєкти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення. Таким чином, **виконання заходів з організації і встановлення меж територій оздоровчого призначення, буде можливим у разі фінансування з державного бюджету відповідних робіт.**

Управлінням земельних відносин виконкому було направлено листа до Запорізької облдержадміністрації щодо передбачення у державному бюджеті на 2020 рік коштів на фінансування даних робіт. За інформацією Запорізької облдержадміністрації у зв'язку з відсутністю порядку фінансування робіт із землеустрою за рахунок коштів Державного бюджету, обласна державна адміністрація на сьогодні не має можливості виділити фінансування.

3) Будівництво сходів до моря на схилі в районі оздоровчого закладу "Маяк" - проєктно-кошторисна документація виготовлена та пройшла експертизу, однак будівельно-монтажні роботи не проводились через відсутність фінансування.

4) Реконструкція оглядового майданчика (вул. Правда) - виготовлено проєктно-кошторисну документацію, проведено експертизу та отримано позитивний експертний висновок. Будівельно-монтажні роботи не проводились через відсутність фінансування.

5) Будівництво дитячого майданчика в сквері О.С. Пушкіна (пр. Азовський) - виготовлено проєктно-кошторисну документацію, проведено експертизу та отримано позитивний експертний висновок. Будівельно-монтажні роботи не проводились через відсутність фінансування.

6) Реконструкція пр. Азовського (від вул. Свободи до гори) - виготовлено проєктно-кошторисну документацію, проведено експертизу та отримано позитивний експертний висновок. Проведення реконструкції можливе після виконання робіт з будівництва другої нитки напірного каналізаційного колектора від КНС № 5.

7) Реконструкція пр. Праці - проєктно-кошторисна документація знаходиться в розробці, після чого її буде направлено для проходження експертизи проєкту.

Дані заходи будуть розглянуті при розробці Стратегії розвитку туризму в м.Бердянськ для подальшого виконання.

Завідувач сектору
курортно-готельної діяльності

Оксана БИЧКОВА